

Psihologia și logopedia în practica școlară

Autori: Drugaș Ioana

Hărdălean Laura

CAPITOLUL V
Jocuri și exerciții pentru...

V. 1. Etapele generale de corectare a dislaliei

I. Gimnastica generală:

Se desfășoară sub formă de jocuri, copilul participând cu plăcere la realizarea acestora. În următoarele rânduri vă oferim câteva exemple de jocuri și exerciții:

- ne trezim din somn, ne întindem;
- imitarea spălatului pe mâini, pe față;
- pieptănatul părului;
- imitarea înotului (brațele se rotesc alternativ);
- mersul uriașului (se merge în cerc cu pași mari);
- mersul piticului (se merge în cerc în poziție ghemuită);
- săritura broscuței (se realizează sărituri de pe loc);
- bicicleta (pumnii aduși la nivelul pieptului realizează o mișcare de rotire alternativă față-spate);
- bate vântul copacii (brațele întinse deasupra capului realizează mișcări simultane stânga-dreapta);
- culesul fructelor (mers pe vârfuri cu ridicarea alternativă a brațelor);
- culesul legumelor (se ia poziția ghemuită, iar mâinile imită culesul legumelor);
- mersul trenului (brațul formând un unghi de 90° execută o mișcare circulară înainte)
- avionul (brațele sunt întinse, iar corpul imită zborul unui avion);
- firul de ață (se întinde un fir de ață și se cere copilului să calce doar pe fir până la capătul acestuia);
- foarfeca (brațele întinse realizează mișcări simultane de încrucișare);
- pasărea (brațele imită zborul unei păsări);
- ploaia (vârfurile degetelor bat în masă);
- furtună (sărituri pe loc, imitându-se ropotul picăturilor de ploaie);
- câțelușul șchiop (sărituri într-un picior);
- ceasul (se ridică un picior și se mișcă în fața și-n spate);

- mingea (cu ambele picioare se realizează sărituri pe loc);
- clopotul (aplecarea capului stânga-dreapta – „bing-bang”);
- imitarea spălatului de haine;
- stoarcerea hainelor;
- scuturarea hainelor;
- imitarea tăierii lemnului cu fierăstrăul;
- barza (se ridică un picior și se cere copilului să-și păstreze cât mai mult echilibrul);
- iepurașul (se imită săritura iepurașului);
- prindem musca (închiderea și deschiderea pumnului);
- Bravo! (aplauze).

2. *Gimnastica articulatorie*

a). Gimnastica articulatorie facială:

- Unde-i bomboana? (se plimbă limba dintr-o parte în alta a obrazilor);
- spargem balonul (se umflă obrazii, iar cu degetele se lovese ușor, aerul fiind expirat pe gură);
- umflarea succesivă a obrazilor;
- trasul cu ochiul (închiderea alternativă a ochilor);
- somnul (închiderea lentă a pleoapelor);
- zâmbetul (Facem o poză, zâmbeste te rog!);
- la medic (deschiderea largă a gurii cu emiterea sunetului „A”);
- expresiile emoționale (mimarea diferitelor expresii emoționale: bucuria, supărarea, uimirea, furia etc.);
- sărutul (se cere să se exerseze sărutul pe mână).

b). Gimnastica articulatorie linguală:

- Cum mănâncă pisica lapte? (mișcări scurte ale limbii spre exterior);
- După ce a mâncat pisica se linge pe botic. (vârful limbii atinge buza superioară);
- Ne ștergem dinții! (limba parcurge suprafața dinților);
- bate ceasul: tic-tac (interior - limba atinge succesiv obrazii; exterior – limba atinge succesiv colțurile gurii);
- bomboana (limba se lipește de cerul gurii, imitându-se suptul bomboanei);
- Poți să-ți atingi nasul cu limba? (se încurajează copilul să își apropie cât mai mult vârful limbii de nas);
- mersul calului (se imită cu ajutorul unui pocnet realizat prin lipirea limbii de cerul gurii);
- Cine are limba mai lungă? (se scoate limba sub formă ascuțită);
- lopata (se scoate limba moale și neascuțită, sub forma unei lopeți);
- atingerea unei bomboane cu vârful limbii;
- ghemul (retragerea vârfului limbii spre cerul gurii);
- motocicletă (limba se scoate printre buze, aerul se expiră pe gură, producând un zgomot ce imită motorul unei motociclete).

CUPRINS

Psihologia și logopedia în practica școlară

Partea I

PSIHOLOGIA ÎN PRACTICA ȘCOLARĂ

CAPITOLUL I	9
<i>Despre psihologii școlari</i>	9
I.1. Cine sunt psihologii școlari?	9
Psihologul școlar ca și profesor psihopedagog în instituțiile de învățământ special?	11
I.2. Rolul psihologului școlar în instituțiile de învățământ	12
I.3. Psihologii școlari și rețelele de colaborări	15
a). relația psiholog școlar - direcțiunea școlii	16
b). relația psiholog școlar - cadre didactice și personal administrativ ..	17
c). relația psiholog școlar - părinți/familie	19
d). relația psiholog școlar - copil/adolescent.....	21
e). relația psiholog școlar - CJRAE.....	22
f). relația psiholog școlar - organizații cu factor de decizie	22
I.4. Rolul Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională în activitatea psihologului școlar	24
I.5. Cabinetul de asistență psihopedagogică/de psihodiagnoză	27
CAPITOLUL II	31
<i>Documentele psihologului școlar</i>	31
II.1. Documente întocmite în învățământul de masă	31
a). Planul managerial al cabinetului de asistență psihopedagogică	31
b). Foaia de acord pentru participarea la orele de consiliere psihologică	37
c). Registrul de evidență a activității de consiliere psihologică	37
d). Fișa psihopedagogică.....	38
e). Raportul de activitate semestrial.....	39
II.2 Documente întocmite în cadrul învățământului special	40
a). Planificarea calendaristică a orelor de psihodiagnoză	40
b). Foaie de acord pentru participarea la orele de consiliere psihologică	44
c). Fișa psihologică	44
d). Fișa de evaluare continuă.....	45
e). Raportul de activitate semestrial.....	48
CAPITOLUL III	49
<i>Evaluarea psihologică în activitatea psihologului școlar</i>	49
III.1.Evaluarea formală	49
Mijloace utilizate în evaluare formală	50
III.2. Evaluarea informală	54
Mijloace utilizate în evaluare informală	55
CAPITOLUL IV	62
<i>Aplicații terapeutice pentru</i>	62
a). Dezvoltarea abilităților de comunicare	62
b). Cunoașterea proceselor afective	63
c). Modelare comportamentală	68
Fișe de lucru	75

<i>CAPITOLUL V</i>	83
<i>Planul de lecție - Incluziunea pedagogică a psihologului școlar</i>	83
V.1. Proiect de lecție – transmitere de noi cunoștințe.....	84
V.2. Proiect de lecție – formare de priceperi și deprinderi	90
V.3. Proiect de lecție – mixt.....	93
V.4. Proiect de lecție – fixare și consolidare.....	99

Partea a II-a

LOGOPEDIA ÎN PRACTICA ȘCOLARĂ

<i>CAPITOLUL I</i>	109
<i>Evaluarea logopedică</i>	109
I.1. Activitate de evaluare logopedică – exemplu.....	109
I.2. Fișe de evaluare logopedică.....	111
Schema corporală.....	111
Structuri perceptiv-motrice de orientare temporală	112
Structuri perceptiv-motrice de culoare și orientare spațială.....	113
Structuri perceptiv-motrice de formă și dimensiune.....	114
Capacitatea de diferențiere fonematică	115
Fișă de pronunție.....	116
Foaie de răspuns (pronunție copil).....	117
Vocabular a.	118
Vocabular b.	119
Structura gramaticală	120
Evaluarea dislexiei	121
Evaluarea disgrafiei.....	122
<i>CAPITOLUL II</i>	123
<i>Fișa logopedică</i>	123
II.1. Delimitări conceptuale	123
II.2. Fișă logopedică.....	124
II.3. Fișă logopedică (exemplificare)	127
<i>CAPITOLUL III</i>	130
<i>Planul de intervenție personalizat (PIP)</i>	130
III.1. Delimitări conceptuale	130
III.2. Program de intervenție personalizat	132
III.3. Program de intervenție personalizat (exemplificare).....	133
III.4. Monitorizarea programului de intervenție logopedică	134
III.5. Monitorizarea programului de intervenție logopedică (exemplificare)	135
III.6. Grilă de evaluare a progresului	136
III.7. Grilă de evaluare a progresului (exemplificare)	141
<i>CAPITOLUL IV</i>	146
<i>Procesul de corectare a dislaliei</i>	146
IV.1. Importanța implicării părinților în procesul logopedic	146
IV.2. Ghid în aplicarea unui interviu părinților	150
Importanța aplicării unui interviu părinților.....	150
Interviu părinți.....	151
Interviu părinți - exemplificare	153

Broșură informativă pentru părinți.....	155
Fișă de monitorizare a implicării părinților în procesul logopedic	157
Fișă de monitorizare a implicării părinților în procesul logopedic (exemplificare)	158
IV. 3. Etapele procesului de corectare a dislaliei.....	159
<i>CAPITOLUL V.....</i>	<i>161</i>
<i>Jocuri și exerciții pentru.....</i>	<i>161</i>
V. 1. Etapele generale de corectare a dislaliei	161
V. 2. Etapele specifice de corectare a dislaliei.....	164
Fișe de lucru pentru corectarea pronunției	171
Proiecte didactice - exemplificare.....	199
<i>BIBLIOGRAFIE.....</i>	<i>205</i>